

POSTNATAL ONTOGENEZDA EKSPERIMENTAL QANDLI DIABET
TA'SIRIDA TO'SH - QOVURG'A KOMPLEKSI TUZILMALARINING MORFOLOGIK
XUSUSIYATLARI

Ibragimov D.I.

Tibbiy pedagogika va davolash fakulteti 202-guruh
talabasi

Xamroqulova S.A

II pediatriya va tibbiy biologiya fakulteti 126-guruh
talabasi

Ilmiy rahbar: Ibroximova L.I

ToshPTI, kafedra Anatomiya, Patologik anatomiya

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8086134>

Annotasiya. Ushbu maqolada eksperimental qandli diabet chaqirilgan kalamushlardan tug'ilgan avlodlarida to'sh-qovurg'a kompleksidagi pay va bo'gimlarda bo'ladigan o'zgarishlar va ularning morfofunktsional xususiyatlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: Eksperimental alloksan qandli diabet, xondrotsit, to'sh qovurg'a kompleksi.

EXPERIMENTAL DIABETES IN POSTNATAL ONTOGENESIS

MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE STRUCTURES OF THE
BREAST - RIB COMPLEX UNDER THE INFLUENCE

Abstract. In this article, the changes in tendons and joints of the sterno-costal complex and their morphofunctional characteristics are revealed in the offspring of rats with experimental diabetes.

Key words: Experimental alloxan diabetes, chondrocyte, sternal rib complex.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЙ ДИАБЕТ В ПОСТНАТАЛЬНОМ ОНТОГЕНЕЗЕ
МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУР ГРУДНО-
РЕБЕРНОГО КОМПЛЕКСА ПОД ВОЗДЕЙСТВИЕМ

Аннотация. В данной статье выявлены изменения связок и суставов грудно-реберного комплекса и их морфофункциональные характеристики у потомства крыс с экспериментальным сахарным диабетом.

Ключевые слова: экспериментальный аллоксановый диабет, хондроцит, грудинно-реберный комплекс.

Dolzarbligi. Qandli diabet global muammo bo'lib, bu masalaga tobora ko'proq e'tibor qaratilayotganiga qaramay, uning ahamiyati yil sayin ortib bormoqda [1]. Mavjud vaziyatni saqlab qolgan holda, 2030 yilga borib kasallanishlar soni ikki baravar ko'payadi va er yuzidagi umumiy aholining 20 foizini tashkil qiladi, deb taxmin qilinmoqda [3]. Ushbu soxada ilmiy tadqiqod olib borish nafaqat ilmiy, balki amaliy ahamiyatga ega. Yuqorida aytilganlarning barchasi, biz tomonimizdan ishlab chiqilgan muammolar va to'sh-qovurg'a kompleksining uning deformatsiyalar va shikastlanishlar tarqalishi va ularning morfofunktsional asoslanmaganligi sababli uning dolzarbligi haqida xulosa chiqarish imkonini beradi

Ishning maqsadi. Eksperimental alloksanli qandli diabetga chalingan kalamush avlodlarining to'sh-qovurg'a kompleksi morfologik o'zgarishlar dinamikasini o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari.

Tadqiqod uchun 150-200 g og'irlikdagi 32 ta oq labarator kalamushlarda o'tkazildi. Tadqiqod uchun hayvonlar 2 guruxga bo'lindi. Tadqiqot guruxini 32 ta kalamush tashkil qildi va erkak kalamush 3:1 nisbatni tashkil etdi. Eksperiment guruxiga alloksan 150 mg/kg distillangan suv aralashmasi qorin bo'shlig'iga bir marotabali intraperitoneal in'esiya yo'li orqali kiritildi.

Tadqiqot materiallari eksperimental diabet chaqirilgan onalardan tug'ilgan yosh kalamushlarning 7-14-21-30-60 kunlik ko'krak qafasining tarkibiy qismlari edi. Tadqiqotda gistologik taxlil qilish uchun eksperiment guruxidagi kalamushiaming to'sh-qovurg'a birikmasini olish kerak edi.

Natija. Aslida o'suvchi zona suyak shakllanishi va o'sishida muhim rol o'ynaydi va shu sababli to'shning epifizar tog'ayining holati o'rganib chiqildi. Ularda vaznini kamligi, teri osti yog klechatkasini yaxshi rivojlanmagani aniqlash mumkin. Qandli diabetning asosiy salbiy ta'siri tog'ay to'qimasida, qovurg'ani to'shga birikuvchi zonalarida aks ettiradi. Diabetik onalar homilalari xondrotsitlarning gistotsitologik differensiyasining kechikishini va periosteal ossifikasiyaning pasayishini ko'rsatdi.